

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Mgr. Radima Kadlčáka ve věci

žalobce: J. B., narozený dne X,
bytem X,
zastoupený Mgr. Marií Huspekovou, advokátkou,
sídlem Revoluční 551/6, 400 01 Ústí nad Labem,

proti
žalovanému: Finanční úřad pro Ústecký kraj,
sídlem Velká Hradební 39/61, 400 21 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 12. 2022, č. j. 2432060/22/2501-00540-507866,

takto:

- I. Rozhodnutí Finančního úřadu pro Ústecký kraj ze dne 28. 12. 2022, č. j. 2432060/22/2501-00540-507866, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **11 228 Kč** do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím své právní zástupkyně domáhal zrušení rozhodnutí Finančního úřadu pro Ústecký kraj, ze dne 28. 12. 2022, č. j. 2432060/22/2501-00540-507866, kterým byl podle § 181 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), zamítnut návrh žalobce na zastavení daňové exekuce, nařízené exekučními příkazy na prodej Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nemovitých věcí ze dne 6. 9. 2021, č. j. 1976891/21/2501-00540-506065 a č. j. 1976977/21-2501-00540-506065, doručený žalovanému dne 7. 12. 2022. Současně žalobce navrhl, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit mu náklady soudního řízení.

Žaloba

1. Žalobce namítl, že rozhodnutí žalovaného je zcela nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nijak blíže nezdůvodnil, proč by jeho názor, tj. že skutečnosti, které v návrhu uváděl, představují jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci dále pokračovat, měl být zcela chybný a neopodstatněný. Měl za to, že žalovaný zcela pominul materiální stránku věci. Poznamenal, že návrh na zastavení daňové exekuce poměrně podrobně odůvodnil, a to nejen uvedením okolností, které podřadil pod tzv. jiný důvod dle § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu, ale také právní argumentací. Naproti tomu ze stručného a ne zcela konzistentního odůvodnění rozhodnutí žalovaného ani při vynaložení značného úsilí nelze dovodit, proč důvod pro zamítnutí návrhu spatřuje v tom, že daňová exekuce byla nařízena na základě pravomocného rozhodnutí v nalézacím řízení a dosud nebylo vymoženo daňové penále a úrok z prodlení. Konstatoval, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného vyznívá spíše jako rekapitulace toho, co již v rámci daňové exekuce podle dodatečných platebních výměrů bylo vymoženo či zapláceno a co ještě k vymožení zbývá. Ani při vynaložení značného úsilí však nelze z odůvodnění rozhodnutí žalovaného zjistit, zda a pokud ano, tak jakým způsobem žalovaný hodnotil, zda skutečnosti, které ve svém návrhu uváděl, představují „jiné důvody“ pro zastavení daňové exekuce dle § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu, či nikoli. V této souvislosti poznamenal, že důvody pro vydání exekučního příkazu (nařízení daňové exekuce) a důvody pro zastavení daňové exekuce nelze zaměňovat, ale naopak je třeba je od sebe důsledně rozlišovat.

Vyjádření žalovaného

2. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě shrnul průběh správního řízení a uvedl, že se námitky žalobce netýkají exekučního řízení, neboť penále již bylo vyřešeno v nalézacím řízení a výše úroku z prodlení nebyla posouzena v k tomu určeném řízení, a to z důvodů na straně žalobce. Proti vyrozuměním o předpisu úroků totiž žalobce sice podal námitky, avšak tyto nedoplnil, a řízení o námitkách tak byla zastavena. Námitkám uplatněným v návrhu na zastavení exekuce, které se týkaly zaplacení exekučně vymáhaných nedoplatek, bylo částečně vyhověno rozhodnutími o částečném zastavení exekuce, přičemž v tomto směru žalobce již žádné námitky neuplatnil. Z uvedeného je dle žalovaného zřejmé, že není důvod, aby soud posoudil napadené rozhodnutí jako nepřezkoumatelné. Žalovaný byl toho názoru, že podle § 159 odst. 5 daňového řádu měl žalobce před podáním žaloby podat námitku, která je opravným prostředkem v případě, že se nelze proti rozhodnutí správce daně odvolat, a žalobu by tak měl soud jako nepřípustnou odmítnout.

Replika žalobce k vyjádření žalované

3. Žalobce v replice uvedl, že si plně uvědomuje, že návrhem na zastavení exekuce se nelze domáhat revize rozhodnutí vydaných v nalézacím řízení a také to nečiní, domníval se však, že žalovaný evidentně nerozlišuje mezi důvody pro nařízení daňové exekuce (které žalobce nezpochybňoval) a důvody pro zastavení daňové exekuce, kdy k souvisejícím otázkám, které žalobce v návrhu na zastavení exekuce nastolil, se žalovaný dosud, a to ani ve vyjádření k žalobě, nevyjádřil. Pokud jde o využití opravných prostředků proti stanovení výše úroků z prodlení, měl za to, že námitka ve smyslu § 159 odst. 5 daňového řádu není opravným prostředkem proti zamítavému rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Posouzení věci soudem

4. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení i zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
5. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
6. Nejprve se soud zabýval přípustností žaloby, neboť žalovaný byl toho názoru, že žalobce měl proti napadenému rozhodnutí předně uplatnit námitku. Podle § 159 odst. 5 daňového řádu v případě, kdy námitka směřuje proti rozhodnutí správce daně, je řádným opravným prostředkem proti tomuto rozhodnutí. Řádným opravným prostředkem námitka není ve vztahu k ustanovení vylučujícímu uplatnění řádného opravného prostředku. Soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2024, č. j. 8 Afs 59/2023-39, který publikoval formou právní věty následující závěr: *„Ani po novele provedené zákonem č. 283/2020 Sb., účinné od 1. 1. 2021, nepředstavuje námitka podle § 159 daňového řádu podaná proti exekučnímu příkazu řádný opravný prostředek ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s., který je nutné vyčerpat před podáním správní žaloby“*. Soud tento názor, který je plně použitelný i na rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zastavení exekuce, Nejvyššího správního soudu plně respektuje, a proto uzavírá, že žalobce byl oprávněn proti napadenému rozhodnutí podat žalobu, a žaloba tak není nepřípustná.
7. Soud se poté zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. K otázce přezkoumatelnosti odůvodnění správních rozhodnutí soud zdůrazňuje, že z odůvodnění rozhodnutí musí být vždy zřejmé, z jakých skutkových zjištění správní orgán ve vztahu k jím vyhlášenému výroku vycházel a na základě jakého právního názoru k závěrům o něm dospěl. Správní rozhodnutí, které takovou skutkovou a právní úvahu neobsahuje, je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť nemůže plnit svou základní funkci, tedy osvětlit účastníkům řízení, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno v jeho výroku (srov. např. rozsudky ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 As 10/2005-298, ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005-65, ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001-47, nebo ze dne 17. 9. 2003, č. j. 5 A 156/2002-25). Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí, nelze-li v něm zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74).
8. Podle § 181 odst. 2 daňového řádu správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud
 - a) pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky,
 - b) odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena,
 - c) povolí posečkáni úhrady nedoplatku,Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

- d) bylo pravomocně rozhodnuto, že postihuje majetek, k němuž náleží právo nepřipouštět exekuci, nebo věci nepodléhající exekuci,
- e) zaniklo právo vymáhat nedoplatek,
- f) předpokládaný výtěžek nepostačí ani ke krytí exekučních nákladů,
- g) by pokračování v daňové exekuci bylo spojeno s nepoměrnými obtížemi,
- h) bylo nařízeno více daňových exekucí a k úhradě vymáhaného nedoplatku postačí pouze některá z nich, nebo
- i) je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat.

9. Podle odst. 3 téhož ustanovení rozhodnutí o odložení, jakož i o pokračování v odložené daňové exekuci, nebo rozhodnutí o zastavení daňové exekuce se doručuje všem příjemcům exekučního příkazu. Jde-li o částečné zastavení daňové exekuce, doručuje se rozhodnutí pouze dlužníkovi a plátcí mzdy, poskytovateli platebních služeb nebo jinému poddlužníkovi (dále jen „poddlužník“), kterého se částečné zastavení týká. Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na odložení nebo zastavení daňové exekuce se doručuje pouze navrhovateli.
10. Podle odst. 4 téhož ustanovení proti rozhodnutím podle odstavce 3 nelze uplatnit opravné prostředky.
11. Z návrhu na zastavení exekuce žalobce ze dne 7. 12. 2022 soud zjistil, že žalobce tento návrh podal z důvodů uvedených v § 181 odst. 2 písm. b) a i) daňového řádu. K důvodu podle § 181 odst. 2 písm. b) daňového řádu žalobce uvedl, že jeho nedoplatky na daních z příjmů fyzických osob a dani z přidané hodnoty zanikly. O části tohoto návrhu žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 28. 12. 2022, č. j. 2429026/22/2501-00540-507886, kterým daňovou exekuci prodejem nemovitých věcí částečně zastavil v částce 1 394 677,36 Kč.
12. K důvodu podle § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu žalobce na téměř 3 stranách podrobně popsal, že je v jeho případě daňová exekuce pro daňové penále nepřipustná, neboť žalovaný jako správce daně dosáhl doměření daně nezákonným postupem, a jednalo se tak o popření principů právního státu. Žalobce tedy v návrhu na zastavení exekuce relevantními argumenty odůvodnil, proč bylo dle jeho názoru daňové penále, které po něm žalovaný exekučně vymáhá, předepsáno v rozporu se zákonem. K této obsáhlé argumentaci žalobce žalovaný toliko odkázal na pravomocná rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 21. 10. 2020, č. j. 39667/20/5300-22441-701296, a ze dne 8. 2. 2021, č. j. 4329/21/5200-10422-706955, která veškeré platební výměry žalovaného, včetně stanovení penále, potvrzují. S podstatou argumentace žalobce se tak žalovaný v napadeném rozhodnutí vůbec nevypořádal.
13. Soud poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2019, č. j. 8 Afs 250/2018-54, publ. pod č. 3952/2020 Sb. NSS, který formou právní věty vyslovil: „V řízení o návrhu na zastavení daňové exekuce dle § 181 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, lze úspěšně zpochybnit vykonatelný exekuční titul, což může vést k zastavení daňové exekuce.“ Nejvyšší správní soud dále v rozsudku konstatoval, že „jiným důvodem“ pro zastavení exekuce „může být: 1) existence okolností, pro které další provádění výkonu je způsobilé založit kolizi s procesními zásadami (být mohou mít podklad v právu hmotném), na nichž je výkon rozhodnutí vybudován, 2) výkon rozhodnutí se přiči účelu, který se jím sleduje, totiž zajistit (efektivní) splnění povinnosti vyplývající z vykonávaného titulu, 3) výkon rozhodnutí by vedl ke zjevné nespravedlnosti, 4) výkon rozhodnutí by byl v rozporu s principy právního státu.“ Dále zdůraznil, že „okolnosti uváděné stěžovatelem mohou představovat důvody pro zastavení daňové

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

exekuce a exekuční tituly i uložené povinnosti z nich plynoucí by měly být k námitce navrhovatele zkoumány.“

14. Žalovaný zamítnutí návrhu odůvodnil tím, že veškeré platební výměry potvrdil v nalézacím řízení nadřízený orgán, jinými slovy argumentoval odděleností řízení exekučního od řízení vedoucího k samotnému určení daňové povinnosti. Takový závěr žalovaného však odporuje výkladu tzv. „jiného důvodu“ pro zastavení exekuce, který zastává Ústavní soud a Nejvyšší soud a které jsou podrobně rekapitulovány v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Afs 250/2018-54, na který zdejší soud v podrobnostech odkazuje.
15. Soud shrnuje, že se žalovaný materiálně nezabýval žalobcem namítanými důvody pro zastavení exekuce z důvodu uvedeného v § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu. Z tohoto důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů dle § 76 odst. písm. s. ř. s.
16. Z uvedeného důvodu soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí pro vady řízení výrokem I. rozsudku zrušil. Současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení se žalovaný bude zabývat žalobcem namítanými důvody pro zastavení exekuce z důvodu uvedeného v § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu a své závěry musí přesvědčivě odůvodnit. Žalovaný je právním názorem vysloveným soudem v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
17. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, přestože žalobce na jednání trval, neboť napadené rozhodnutí bylo zrušeno dle § 76 odst. 1 s. ř. s. a v takovém případě právní úprava připouští rozhodnutí ve věci bez nařízení jednání.
18. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud výrokem II. rozsudku podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši 11 228 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč za podání žaloby, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právní zástupkyně žalobce po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů [převzetí a příprava zastoupení – písm. a); podání žaloby – písm. d)], z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokátky [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu] a z částky 1 428 Kč představující 21% DPH, kterou byla advokátka podle zvláštního právního předpisu povinna odvést z vyčíslené odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů. Soud nepřiznal žalobci odměnu za úkon jeho právní zástupkyně spočívající v replice k vyjádření žalovaného, neboť toto podání neobsahuje nad rámec žaloby žádnou novou argumentaci. Repliku k vyjádření žalovaného proto nelze považovat za účelně vynaložený náklad řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 3. dubna 2024

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.